

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет
імені В. Н. Каразіна

Навчальна
література

ПОЛІТИЧНА ГЕОГРАФІЯ

Завдання для практичної
та самостійної роботи

Студент _____

Група _____

Харків – 2019

УДК 911.3:32(100)(075.8)
Г60

Затверджено:
кафедрою туристичного бізнесу та країнознавства
Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна
(протокол № 1 від 28.08.2019)

Укладач:
Грицак Ю.П., к.г.н., доцент

Г60 **Грицак Ю.П., Федорова Г.Ю. Політична географія:** Завдання для практичної та самостійної роботи. Для студентів спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» / 3-те вид. доп. і перераб. / – Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2019. – 32 с.

УДК 911.3:32(100)(075.8)

Мета практичних і самостійних робіт з політичної географії – закріплення навичок роботи з географічними картами, розвиток уміння складати політико-географічні та геополітичні характеристики.

Завдання адаптовано для роботи з атласами 2019 року видання.

Формат 60x84/16. Друк різнографічний.
До друку 10.09.2019. Ум.-друк. арк. 0,5. Тираж 100 прим.

Практична робота № 1

по атласу «Географія. Регіони та країни. 10 клас»
видавництва «Інститут передових технологій» 2018 рік

Користуючись атласом, дати відповіді на питання по заданій країні, обводячи кружечком потрібну букву. Послідовність питань йде за змістом атласу, починаючи з першої сторінки.

Варіант (країна) _____

1 – В якому макрорегіоні розташована країна _____ [с. 0]

- а – Північна Європа
- б – Східна Європа
- в – Західна Європа
- г – Південна Європа
- д – Центральна Азія
- е – Східна Азія
- ж – Західна Азія
- з – Південна Азія
- и – Південно-Східна Азія
- к – Мікронезія
- л – Меланезія
- м – Полінезія

2 – В якому макрорегіоні розташована країна _____ [с. 0]

- а – Північна Африка
- б – Західна Африка
- в – Центральна Африка
- г – Східна Африка
- д – Південна Африка
- е – Північна Америка
- ж – Центральна Америка
- з – Карибська Америка
- и – Андська Америка
- к – Тропічна Південна Америка
- л – Помірна Південна Америка
- м – Океанія

3 – Форма правління в _____ [с. 1]

- а – конституційна монархія
- б – абсолютна монархія
- в – республіка президентська
- г – республіка парламентська
- д – республіка змішана
- е – республіка однопартійна соціалістична
- ж – держава у складі брит. Співдружності
- з – залежна територія

4 – Форма адміністративно-територіального устрою _____ [с. 1]

- а – унітарна
- б – федеративна

5 – До складу якої імперії входила _____ на початку 20 століття [с. 2–3]

- а – Австро-Угорщина
- б – Великобританія
- в – Німеччина
- г – Іспанія
- д – Італія
- е – Нідерланди
- ж – Португалія

- з – Росія
- и – Туреччина
- к – Франція
- л – була незалежною

6 – Період здобуття незалежності _____ [с. 2–3]

- а – до 1914 року
- б – між 1915–1961 роками
- в – після 1962 року
- г – остається залежною

7 – Політична напруженість в _____ [с. 4]

- а – спірні кордони або території
- б – сепаратистські рухи
- в – тероризм
- г – міжнародні збройні конфлікти
- д – громадянські війни і конфлікти
- е – вирощування наркотиків
- ж – немає напруженості

8 – Частка витрат на оборону у ВВП _____ [с. 4]

- а – більше 20%
- б – 10–20%
- в – 5–10%
- г – 2–3%
- д – 1–2%
- е – менше 1%

9 – Душові витрати на оборону в _____ [с. 4] (розрахувати)

- б – 500—1000 \$
- в – 250—500 \$
- г – 100—250 \$
- д – 50—100 \$
- е – менше 50 \$

10 – Членство _____ у міжнародних організаціях [с. 5]

- а – ЛАД (LAS)
- б – ОАД (OAS)
- в – НАТО (NATO)
- г – ОПЕК (OPEC)
- д – ОЕСР (OESD)
- е – АСЕАН (ASEAN)
- ж – КАРИКОМ (CARICOM)
- з – СААРК (SAARK)
- и – МЕРКОСУР (MERCOSUR)
- к – ЄС (EU)
- л – АС (AU)
- м – СНД

11 – Рівень урбанізації _____ [с. 7]

- а – більше 80%
- б – 60—80%
- в – 40—60%
- г – 20—40%
- д – менше 20%

12 – Людність столичної агломерації _____ [с. 7]

- а – понад 10 млн осіб
- б – від 5 до 10 млн осіб
- в – від 3 до 5 млн осіб
- г – від 1 до 3 млн осіб
- д – до 1 млн осіб

13 – Рівень зовнішньої міграції в _____ [с. 8]

- а – вище +10%
- б – від +5 до +10%
- в – від +1 до +5%
- г – незначний (від -1 до +1)
- д – від -1 до -5%
- е – від -5 до -15%
- ж – вище -15%

4 – Чисельність населення _____ [с. 9, 22, 32, 36, 45]

- а – понад 80 млн осіб
- б – 40—80 млн осіб
- в – 20—40 млн осіб
- г – 10—20 млн осіб
- д – 5—10 млн осіб
- е – 2—5 млн осіб
- ж – <2 млн осіб

15 – Площа території _____ [с. 9, 22, 32, 36, 45]

- а – понад 5 млн км²
- б – від 1 до 5 млн км²
- в – від 500 тис до 1 млн км²
- г – від 100 до 500 тис км²
- д – від 50 до 100 тис км²
- е – від 10 до 50 тис км²
- ж – менше 10 тис км²

16 – Середня щільність населення _____ (розрахувати) [с. 9, 22, 32, 36, 45]

- а – більше 400 осіб/км²
- б – 200—400 осіб/км²
- в – 100—200 осіб/км²
- г – 50—100 осіб/км²
- д – 25—50 осіб/км²
- е – 10—25 осіб/км²
- ж – менше 10 осіб/км²

17 – Людність столиці без агломерації _____ [с. 9, 22, 32, 36, 45]

- а – більше 5 млн осіб
- б – 3—5 млн осіб
- в – 1—3 млн осіб
- г – 0,5—1,0 млн осіб
- д – 0,1—0,5 млн осіб
- е – до 0,1 млн осіб

18 – Рівень економічного розвитку (ВВП) _____ [с. 10, 23, 33, 37, 46]

- а – понад 100 тис дол на особу
- б – від 50 до 100 тис дол на особу
- в – від 20 до 50 тис дол на особу
- г – від 5 до 20 тис дол на особу
- д – менше 5 тис дол на особу

19 – Рівень соціального розвитку (ІЛР) _____ [с. 10, 23, 33, 37, 46]

- а – дуже високий (понад 0,800)
- б – високий (0,700—0,800)
- в – середній (0,550—0,700)
- г – низький (менше 0,550)

20 – Частка сільськогосподарських угідь від загальної площі земель _____ [с. 11, 24, 34, 38, 47]

- а – від 80 до 100%
- б – від 60 до 80%
- в – від 40 до 60%
- г – від 20 до 40%
- д – від 0 до 20%

21 – Переважаючий тип використання земель _____ [с. 11, 24, 34, 39, 47]

- а – орні землі
- б – луки і пасовища
- в – ліси
- г – інші землі

22 – Забезпеченість населення _____ водними ресурсами [с. 11, 24, 34, 39, 47]

- а – понад 5000 м³/рік на особу
- б – від 1700 до 5000 м³/рік на особу
- в – від 1000 до 1700 м³/рік на особу
- г – від 500 до 1000 м³/рік на особу
- д – менше 500 м³/рік на особу

23 – Наявність видобутку нафти _____ [с. 11, 24, 34, 39, 47]

- а – є (здійснюється)
- б – відсутній

24 – Наявність видобутку природного газу _____ [с. 11, 24, 34, 39, 47]

- а – є (здійснюється)
- б – відсутній

25 – Наявність видобутку вугілля _____ [с. 11, 24, 34, 39, 47]

- а – є (здійснюється)
- б – відсутній

26 – Місце _____ у територіальній структурі світового господарства [с. 50]

- а – країна «центру»
- б – країна «напівпериферії»
- в – країна «периферії»

27 – Наявність в _____ найбільших транснаціональних корпорацій [с. 50]

- а – є
- б – немає

28 – Торгівельний баланс _____ [с. 51]

- а – з додатним сальдо
- б – з від'ємним сальдо

ПРАКТИЧНА РОБОТА № 2

по атласу «Географія. Географічний простір Землі. 10 клас»

(видавництво «Інститут передових технологій», 2019 рік)

Користуючись атласом, дати відповіді на питання по заданій країні (обвести кружком потрібну букву). Послідовність питань йде за змістом атласу, починаючи з його першої сторінки.

Варіант (країна) _____

1 – Тип рельєфу найбільш освоєної частини території _____ [с. 12]

- а – низовина (рівнина 0–200 м)
- б – височина (рівнина 200–500 м)
- в – плоскогір'я (рівнина 500–1000 м)
- г – нагір'я (рівнина вище 1000 м)
- д – гори з уклонами більше 30°

2 – Середньорічна кількість опадів у найбільш освоєної частини території _____ [с. 14]

- а – менше 200 мм
- б – 200–400 мм
- в – 400–600 мм
- г – 600–1000 мм
- д – 1000–2000 мм
- е – понад 2800 мм

3 – Середньорічна температура повітря у найбільш освоєній частині _____ [с. 14]

- а – 0°C–+5°C
- б – +5°C–+10°C
- в – +10°C–+15°C
- г – +15°C–+20°C
- д – +20°C–+25°C
- д – понад +25°C

4 – Кліматичний пояс та область у найбільш освоєній частині _____ [с. 15]

- а – екваторіальний
- б – субекваторіальний
- в – тропічний вологий
- г – тропічний пустельний
- д – субтропічний
- е – помірний
- ж – холодний пояс

5 – Агрокліматичний пояс у найбільш освоєній частині _____ [с. 15]

- а – тропічний
- б – субтропічний
- в – помірний теплий
- г – помірний холодний
- д – холодний пояс

6 – Сума температур вегетаційного періоду в _____ [с. 15]

- а – понад 8000°
- б – 4000°– 8000°
- в – 2200°– 4000°
- г – 1000°– 2200°
- д – менш 1000°

7 – Коефіцієнт зволоження у найбільш освоєній частині _____ [с. 15]

- а – понад 1,0
- б – 0,33–1,0
- в – менше 0,33

8 – Забезпеченість _____ водними ресурсами [с. 20]

- а – понад 50 тис м³/рік на особу
- б – 10–50
- в – 5–10
- г – 2–5
- д – 1–2
- е – 0,5–2
- ж – менше 0,5 тис м³/рік на особу

9 – Географічний пояс у найбільш освоєній частині _____ [с. 24]

- а – екваторіальний
- б – субекваторіальний
- в – тропічний
- д – субтропічний
- е – помірний
- ж – субарктичний пояс

10 – Природна зона у найбільш освоєній частині _____ [с. 24]

- а – полярні пустелі
- б – тундри та лісотундри
- в – ліси
- г – степи та лісостепи
- д – пустелі та напівпустелі
- е – твердолисті ліси та чагарники
- ж – вологі ліси
- з – області висотної поясності

11 – Людність столичної агломерації _____ [с. 29]

- а – понад 10 млн осіб
- б – від 5 до 10 млн осіб
- в – від 3 до 5 млн осіб
- г – від 1 до 3 млн осіб
- д – до 1 млн осіб

12 – Природний приріст у _____ [с. 30]

- а – вище 30‰
- б – 20–30‰
- в – 10–20‰
- г – 5–10‰
- д – 0–5‰
- е – –11–0‰

13 – Сумарний коефіцієнт народжуваності в _____ [с. 30]

- а – вище 6
- б – 5–6
- в – 4–5
- г – 3–4
- д – 2–3
- е – 1–2
- ж – менше 1

14 – Фаза (етап) демографічного переходу в _____ [с. 30]

- а – 1 етап
- б – 2 етап
- в – 3 етап
- г – 4 етап
- д – 5 етап

15 – Статевий склад населення в _____ [с. 31]

- а – переважання чоловіків
- б – переважання жінок

16 – Частка осіб у віці 65+ років у _____ [с. 31]

- а – 12–33%
- б – 10–12%
- в – 8–10%
- г – 2–8%

17 – Рівень зовнішньої міграції в _____ [с. 31]

- а – вище +10 ‰
- б – від +5 до +10 ‰
- в – від +1 до +5 ‰
- г – незначний (від –1 до +1)
- д – від –1 до –5 ‰
- е – від –5 до –15 ‰
- ж – вище –15 ‰

18 – Сальдо торгового балансу _____ [с. 32]

- а – позитивне (додатне)
- б – негативне (від’ємне)

19 – Обсяг експорту _____ [с. 32]

- а – понад 2000 млрд доларів
- б – 1000–2000
- в – 500–1000
- г – 200–500
- д – 50–200
- е – 10–50
- ж – 1–10 млрд доларів
- з – менше 1 млрд доларів

20 – Обсяг імпорту _____ [с. 32]

- а – понад 2000 млрд доларів
- б – 1000–2000
- в – 500–1000
- г – 200–500
- д – 50–200
- е – 10–50
- ж – 1–10 млрд доларів
- з – менше 1 млрд доларів

21 – Заявки на патенти в _____ [с. 33]

- а – понад 100000
- б – 10000–100000
- в – 1000–10000
- г – 100–1000
- з – менше 100

22 – Спеціалізація сільського господарства у найбільш освоєній частині території _____ [с. 34]

- а – зернове господарство
- б – садівництво, виноградарство
- в – технічні культури
- г – тропічне землеробство
- д – молочне і молочно-м'ясне скотарство
- е – пасовищне скотарство
- ж – лісове господарство

23 – Частка _____ у світовому видобутку нафти [с. 35]

- а – понад 10%
- б – 6–10%
- в – 3–6%
- г – 1–3%
- д – менше 1%
- е – 0 або нема даних

24 – Частка _____ у світовому споживанні нафти [с. 35]

- а – понад 10%
- б – 6–10%
- в – 3–6%
- г – 1–3%
- д – менше 1%
- е – 0 або нема даних

25 – Частка _____ у світовому видобутку природного газу [с. 35]

- а – понад 10%
- б – 6–10%
- в – 3–6%
- г – 1–3%
- д – менше 1%
- е – 0 або нема даних

26 – Частка _____ у світовому видобутку кам'яного вугілля [с. 35]

- а – понад 10%
- б – 6–10%
- в – 3–6%
- г – 1–3%
- д – менше 1%
- е – 0 або нема даних

27 – Частка _____ у світовому видобутку бурого вугілля [с. 35]

- а – понад 10%
- б – 6–10%
- в – 3–6%
- г – 1–3%
- д – менше 1%
- е – 0 або нема даних

28 – Частка _____ у світовому видобутку та виробництві урану [с. 35]

- а – понад 10%
- б – 6–10%
- в – 3–6%
- г – 1–3%
- д – менше 1%
- е – 0 або нема даних

29 – Рівень розвитку чорної металургії в _____ [с. 36]

- а – дуже високий (понад 500 кг на особу)
- б – високий (100–500 кг стали на особу)
- в – середній (10–100 кг стали на особу)
- г – низький (менше 10 кг або відсутнє)

30 – Обсяг виплавки сталі в _____ [с. 36]

- а – понад 100 млн т
- б – 50–100 млн т
- в – 5–50 млн т
- г – менше 5 млн т
- д – 0 або нема даних

31 – Обсяг видобутку залізняку в _____ [с. 36]

- а – понад 100 млн т
- б – 50–100 млн т
- в – 5–50 млн т
- г – менше 5,0 млн т
- д – 0 або нема даних

32 – Обсяг видобутку бокситів у _____ [с. 36]

- а – понад 100 млн т
- б – 50–100 млн т
- в – 5–50 млн т
- г – менше 5,0 млн т
- д – 0 або нема даних

33 – Обсяг виробництва глинозему в _____ [с. 36]

- а – понад 100 млн т
- б – 30–100 млн т
- в – 5–30 млн т
- г – менше 5,0 млн т
- д – 0 або нема даних

34 – Обсяг виробництва алюмінію в _____ [с. 36]

- а – понад 3 млн т
- б – 1–3 млн т
- в – 0,5–1 млн т
- г – менше 0,5 млн т
- д – 0 або нема даних

35 – Виробництво автотранспорту в _____ [с. 37]

- а – понад 10 млн штук
- б – 5–10 млн штук
- в – 1–5 млн штук
- г – 0–1 млн штук
- д – 0 або нема даних

36 – Експорт автотранспортних засобів та запчастин із _____ [с. 37]

- а – понад 50 млрд дол.
- б – 20–50 млрд дол.
- в – 0,1–1 млрд дол.
- г – менше 0,1 млрд дол. або нема даних

37 – Експорт електротехніки із _____ [с. 37]

- а – понад 300 млрд дол.
- б – 100–300 млрд дол.
- в – 30–100 млрд дол.
- г – 10–30 млрд дол.
- д – 5–10 млрд дол.
- е – менше 5 млрд дол. або нема даних

38 – Частка продукції електротехніки в загальному експорті _____ [с. 37]

- а – понад 30%
- б – 20–30%
- в – 10–20%
- г – 5–10%
- д – менше 5%
- е – нема даних

39 – Експорт фармацевтичної продукції із _____ [с. 38]

- а – понад 20 млрд дол.
- б – 1–20 млрд дол.
- в – 0,5–1 млрд дол.
- г – 0,1–0,5 млрд дол.
- д – 0,001–0,1 млрд дол.
- е – менше 0,001 млрд дол. або нема даних

40 – Частка текстилю, одягу та взуття в загальному експорті _____ [с. 38]

- а – понад 30%
- б – 10–30%
- в – 5–10%
- г – 1–5%
- д – менше 1%
- е – нема даних

41 – Експорт текстилю, одягу та взуття із _____ [с. 38]

- а – понад 20 млрд дол.
- б – 1–20 млрд дол.
- в – 0,5–1 млрд дол.
- г – 0,1–0,5 млрд дол.
- д – 0,001–0,1 млрд дол.
- е – менше 0,001 млрд дол. або нема даних

42 – Чисельність туристів, які відвідали _____ [с. 39]

- а – понад 40 млн туристів
- б – 10–40
- в – 5–10
- г – 2–5
- д – 0,5–2
- е – менше 0,5 млн туристів

43 – Частка населення, яке використовує Інтернет _____ [с. 39]

- а – понад 80%
- б – 60–80%
- в – 40–60%
- г – 20–40%
- д – менше 20%

44 – Обсяг прямих інвестицій в _____ [с. 49]

- а – понад 100 млрд дол.
- б – 50–100 млрд дол.
- в – 10–50 млрд дол.
- г – 5–10 млрд дол.
- д – 1–5 млрд дол.
- е – до 1 млрд дол. або нема даних

45 – Обсяг прямих інвестицій з _____ [с. 49]

- а – понад 100 млрд дол.
- б – 50–100 млрд дол.
- в – 10–50 млрд дол.
- г – 5–10 млрд дол.
- д – 1–5 млрд дол.
- е – до 1 млрд дол. або нема даних

ПРАКТИЧНА РОБОТА №3

«ПОЛІТИКО-ГЕОГРАФІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА КРАЇНИ»

Країна _____

1. Соціально-економічний портрет країни

Площа території та середня густота населення	
Кількість населення, природний приріст, фертильність жінок, міграційний баланс	
Етнічний та релігійний склад населення, національний психотип	
Рівень економічного розвитку (тип країни, обсяг ВВП загальний та на душу населення, місто у світі)	
Рівень соціального розвитку (ІЛР, кількість років навчання)	
Дата придбання незалежності, форма правління, адміністративно-територіальний устрій	
Політичні партії	
Чисельність армії та поліції, витрати на оборону	

2. Фізико-географічне положення

Місцезнаходження на материк (центральне, околичне, глибинне)	
Вихід до океанів, морів, проток	
Наявність судноплавних річок і озер	
Орографічна область (тип рельєфу)	
Кліматичний пояс та область	
Природна зона (тип ландшафту)	

2. Культурно-географічне положення

Мовні групи (спорідненість) сусідніх країн	
Психотипи сусідніх народів і психологічна сумісність з ними	
Релігії сусідніх країн	
Цивілізації сусідніх країн (соціально- політична структура)	
Рівень розвитку сусідніх країн (соціально-економічні типи)	
Головні напрямки еміграції з країни	
Основні напрямки імміграції в країну	
Історична пам'ять країни (історія взаємин з сусідами)	

4. Військово-географічне положення

Демографічний потенціал (кількість населення) сусідніх країн	
Наявність озброєних конфліктів в сусідніх країнах	
Наявність внутрішньо-політичній напруженості в сусідніх країнах	
Участь сусідніх країн у військово-політичних організаціях	
Ступінь мілітаризації сусідніх країн	
Наявність вірогідного супротивника	
Захищеність кордонів країни природними рубежами	
Найбільш придатні опорні пункти для організації оборони в сучасній війні	
Віддаленість від сучасних вогнищ військової напруженості	

Практична робота №4

«ПРОСТІР ЕКОНОМІЧНИХ ІНТЕРЕСІВ КРАЇНИ» («життєвий простір»)

Країна _____

	Ступінь забеспеч.	У кого купити // Кому продати (мінімум три країни)
Продовольство		
Зерно, зернобобові		
Овочі, бульбоплоди		
Фрукти, виноград		
Олійні		
М'ясо		
Риба, морепродукти		
Смакові, цукристі		
Волокнисті, технічні		
Ліс, деревина		
Промислова сировина		
Нафта		

Газ		
Вугілля		
Уран		
Руди чорних металів		
Руди легуючих металів		
Руди важких колір. металів		
Руди легких колір. металів		
Дорогоцінні і рідкісні метали		
Хімічна сировина		
Готові промтовари		
Продовольство		
Метали і металовироби		
Промислове устаткування		

Транспортні засоби		
Електро- і побутова техніка		
Озброєння		
Тканини, одяг, взуття		
Будівельні матеріали		
Лісоматеріали		
Хімічні продукти		
Нафтопродукти		
Послуги		
Освітні послуги		
Науково-технічні послуги		
Культурні послуги		
Фінансові послуги		

Найважливіші для країни (стратегічні) транспортні шляхи	
Сухопутні	
Морські	
Річкові	

Розставити країни-партнери за ступенем важливості

1. _____	11. _____
2. _____	12. _____
3. _____	13. _____
4. _____	14. _____
5. _____	15. _____
6. _____	16. _____
7. _____	17. _____
8. _____	18. _____
9. _____	19. _____
10. _____	20. _____

**ПОРТУГАЛЬСЬКА ТА ІСПАНСЬКА КОЛОНІАЛЬНІ ІМПЕРІЇ.
СУЧАСНІ ПОРТУГАЛОМОВНІ ТА ІСПАНОМОВНІ КРАЇНИ**

**На карті позначити
кольорами і підписати:**

1. Колишні володіння Іспанії та Португалії.
2. Позначити сучасні країни з офіційною португальською та іспанською мовами.

Іспанія

Постійні колонії (з іспанською мовою): Сеута, Мелілья, Західна Сахара; Куба, Санто-Домінго, Пуерто-Рико; країни Центральної, Андської, Помірної Південної Америки; Екваторіальна Гвінея.

Тимчасові колонії: Флорида, Луїзіана, Каліфорнія, Філіппіни, Маріанські острови.

Тимчасові володіння: Корсика, Сардинія, Сицилія, Неаполітанське королівство, Ломбардія, Парма, Пйомбіно; Мальта, Португалія, Руссільйон, Прованс, Франш-Конте, Нідерланди, Люксембург, Албанія, Атика.

**ПОРТУГАЛЬСЬКА ТА ІСПАНСЬКА КОЛОНІАЛЬНІ ІМПЕРІЇ.
СУЧАСНІ ПОРТУГАЛОМОВНІ ТА ІСПАНОМОВНІ КРАЇНИ**

Португалія

Постійні колонії (з португальською мовою):

Азорські острови, Мадейра, Бразилія, Кабо-Верде, Гвінея-Бісау, Сан-Томе і Принсіпі, Ангола, Мозамбік, Східний Тимор, Португальська Індія (Гоа, Даман, Діу й інші), Макао.

Тимчасові колонії: Барбадос, Уругвай, узбережжя Гани, Танзанії, Кенії, Перської затоки, Бомбей, Цейлон, Малакка, Макасар, Молуккські острови, Нагасакі.

Тимчасові протекторати: Королівство Конго, Танганьїка, Ефіопія.

БРИТАНСЬКА КОЛОНІАЛЬНА ІМПЕРІЯ, СУЧАСНІ АНГЛОМОВНІ КРАЇНИ

**На карті позначити
кольорами і підписати:**

1. Колишні володіння
Великобританії.
2. Сучасні країни з офіційною
англійською мовами.
3. Країни-члени
Співдружності націй

Велика Британія

В Америці: Канада, Ньюфаундленд, Бермудські острови, Тринадцять колоній (США); острови Ангілья, Антигуа і Барбуда, Багамські, Барбадос, Віргінські, Гренада, Домініка, Кайманові, Монтсеррат, Сент-Вінсент і Гренадини, Сент-Кітс і Невіс, Сент-Люсія, Теркс і Кайкос, Тринідад і Тобаго, Ямайка; Беліз, Москітовий берег, Гайана; острови Фолклендські, Південна Георгія, Південні Сандвічеві.

В Австралії, Океанії й Антарктиді: Австралія, Нова Зеландія, Папуа Нова Гвінея, Соломонові острови, Науру, Самоа, Фіджі, Тувалу, Кірибаті, Вануату, Тонга, Піткерн.

БРИТАНСЬКА КОЛОНІАЛЬНА ІМПЕРІЯ, СУЧАСНІ АНГЛОМОВНІ КРАЇНИ

Велика Британія

У Європі: Джерсі, Гернсі, Мен, Ірландія, Гельголанд, Гібралтар, Мальта, Іонічні острови, Кіпр.

В Азії: Палестина, Йорданія, Месопотамія, Кувейт, Катар, Бахрейн, Договірний Оман, Оман, Аден, Британська Індія, Непал, Цейлон, Мальдівські острови, Малайзія, Бруней, Гонконг.

В Африці: Єгипет, Судан, Британське Сомалі, Кенія, Уганда, Танзанія, Зімбабве, Замбія, Малаві, Південно-Африканський Союз, Ботсвана, Намібія, Лесото, Свазіленд, Сейшельські острови, Маврикій, Чагос, Гамбія, Сьєрра-Леоне, Гана, Нігерія; острови Св. Єлени, Вознесіння, Трістан-да-Кунья

ФРАНЦУЗЬКА КОЛОНІАЛЬНА ІМПЕРІЯ, СУЧАСНІ ФРАНКОМОВНІ КРАЇНИ

**На карті позначити
кольорами і підписати:**

1. Колишні володіння Франції.
2. Сучасні заморські департаменти Франції.
2. Сучасні країни з офіційною французькою мовою.

Франція

В Америці: Нова Франція (Канада), Акадія, Сен-П'єр і Мікелон, Луїзіана; Сен-Домінго (Гаїті), Сен-Мартен, Сен-Крістоф, Гваделупа, Домініка, Мартиніка, Сен-Люсі, Сен-Вінсент і Гренадіни, Гренада, Французька Гвіана.

У Південно-Східній Азії та Океанії: В'єтнам, Камбоджа, Лаос; острови Нові Гебриди (Вануату), Маркізькі, Нова Каледонія, Французька Полінезія.

ФРАНЦУЗЬКА КОЛОНІАЛЬНА ІМПЕРІЯ, СУЧАСНІ ФРАНКОМОВНІ КРАЇНИ

Франція

У Середземномор'ї: Корсика, Алжир, Туніс, Марокко, Сирія, Ліван.

В Африці: Мавританія, Сен-Луї, Сенегал, Малі, Гвінея, Верхня Вольт (Буркіна-Фасо), Нігер, Берег Слонової Кістки (Кот-д'Івуар), Того, Дагомея (Бенін), Чад, Убангі-Шарі (ЦАР), Камерун, Габон, Середнє Конго.

В Індійському океані: Пондішері; Французьке Сомалі (Джибуті), Мадагаскар; острови Іль-Бурбон (Реюньйон), Родрігес, Іль-де-Франс (Маврикій), Сейшельські, Коморські, Майотта, Амстердам, Сен-Поль, Кергелен.

Експансія Царства Московського і Російської імперії в Європі (17–19 століття)

На карті позначити назви і роки територій, приєднаних до імперії (зафарбоване):

1. Смоленщина і Лівобережна Україна	8. Литва, Західна Білорусь та Волинь
2. Іжорська земля	9. Кубань і Дагестан (Передкавказзя)
3. Лівонія та земля Виборгська	10. Грузія і Азербайджан
4. Фінляндія	11. Абхазія
5. Запоріжжя	12. Бессарабія
6. Причорномор'я, Крим і Приазов'я	13. Польща
7. Східна Білорусь і Правобережна Україна	14. Вірменія

Експансія Царства Московського і Російської імперії в Азії (17–19 століття)

Приєднаних до імперії:

1. Кавказ і Закавказзя
2. Забайкалля
3. Молодший жуз (Західний Казахстан)
4. Старший жуз (Східний і Південний Казахстан)
5. Кокандське ханство
6. Хівинське ханство
7. Бухарське ханство
8. Туркменістан
9. Приамур'я і Примор'я
10. Сахалін

Оголошених сферою впливу

11. Північний Іран
12. Північний Афганістан
13. Монголія і Тува
14. Маньчжурія
15. Північна Корея

НІМЕЧЧИНА, АВСТРО-УГОРЩИНА, ТУРЕЧЧИНА В 1900 РОЦІ

СУЧАСНІ ЗБРОЙНІ КОНФЛІКТИ, ГРОМАДЯНСЬКІ ВІЙНИ, ПАРТИЗАНСЬКІ РУХИ

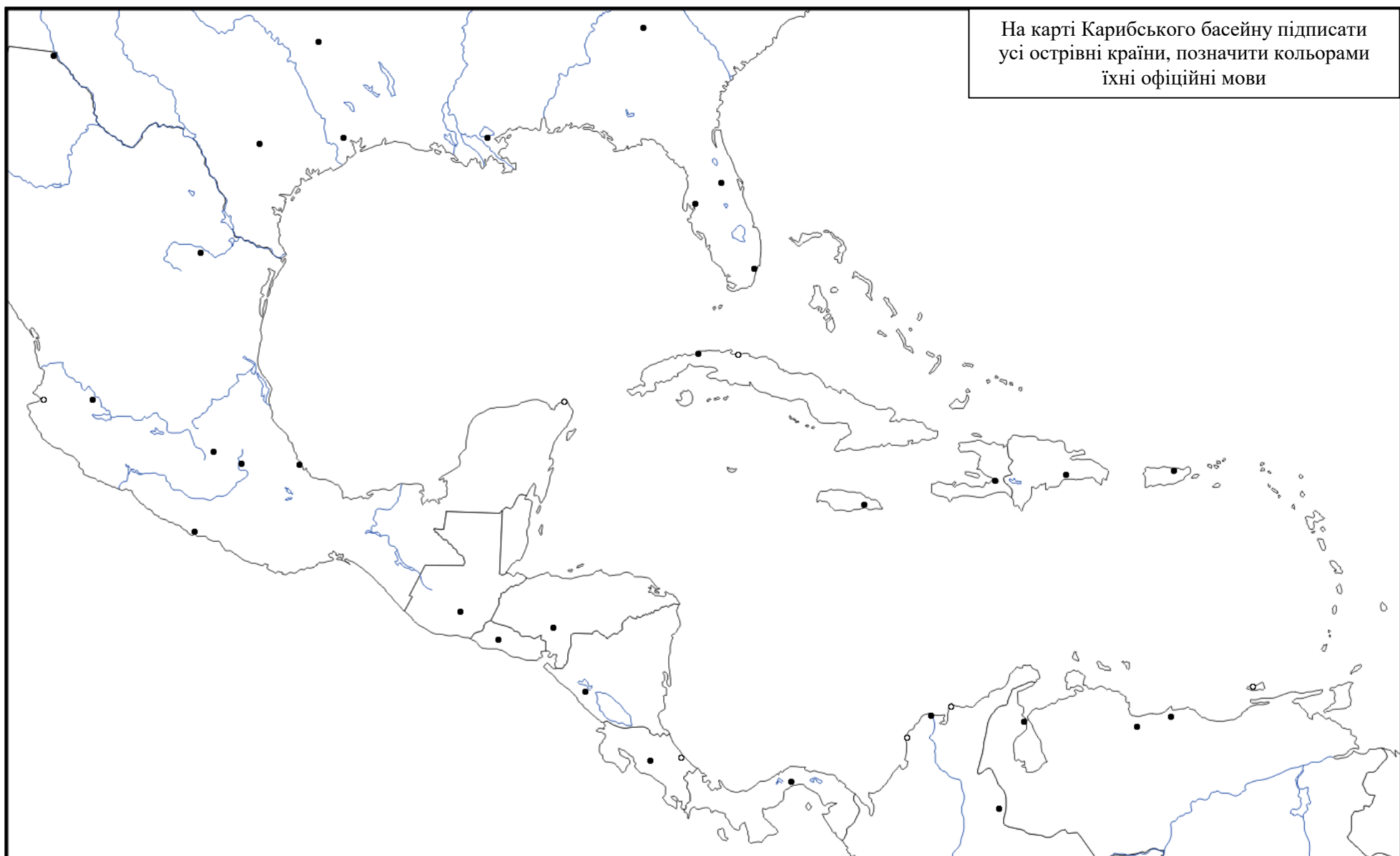
Позначити країни, в яких йде збройна боротьба

Політичні системи і конфесії сучасної Європи

ПОЛІТИЧНІ СИСТЕМИ І КОНФЕСІЇ СУЧАСНОЇ АЗІЇ

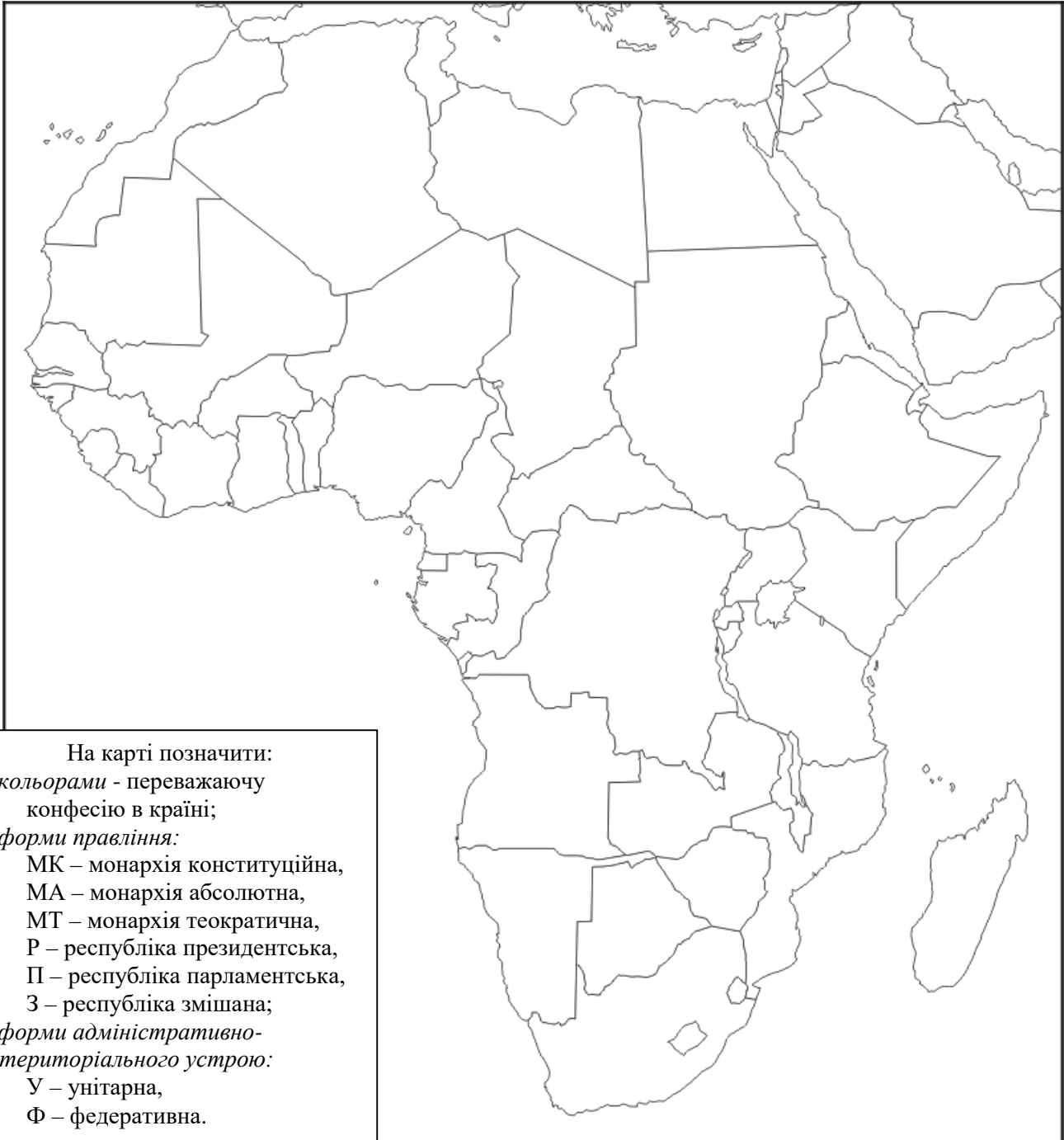

ПОЛІТИЧНІ СИСТЕМИ І КОНФЕСІЇ СУЧАСНОЇ АМЕРИКИ

ПОЛІТИЧНІ СИСТЕМИ І КОНФЕСІЇ СУЧАСНОЇ АФРИКИ

ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Розвиток колоніальних імперій від 1492 до 2008:

https://uk.wikipedia.org/wiki/Колоніальні_імперії

або https://ru.wikipedia.org/wiki/Колониальные_империи

Також:

<https://uk.wikipedia.org/wiki/Геополітика>

https://uk.wikipedia.org/wiki/Політична_географія

ВИЗНАЧЕННЯ

Політико-географічне положення – геопросторове відношення об'єкту земної поверхні до політичних даностей, що знаходяться зовні і впливають на нього. Історична категорія, що змінюється з часом під впливом різноманітних факторів.

Характеристика політико-географічного положення країни

1. Політико-економічна оцінка державних кордонів:
 - рівень економічного розвитку сусідніх країн,
 - спільні кордони з тісними політичними та економічними партнерами,
 - спільні кордони з країнами інших політичних та економічних блоків.
2. Положення відносно транспортних коридорів, ринків сировини та збуту товарів:
 - вихід до моря, річкові зв'язки,
 - торговельні відносини з сусідами,
 - забезпеченість власною сировиною.
3. Положення відносно «гарячих точок» планети:
 - гарячі точки у прикордонних країнах,
 - військово-стратегічний потенціал країни, військові бази за кордоном,
 - участь країни в конфліктах, миротворчих операціях.

Джерело: Шаблій О.І. Суспільна географія: теорія, історія, українознавчі студії. – Львів, 2001.

Геополітичне положення – складна категорія, що визначається сукупністю відношень з іншими країнами та великими природними об'єктами, ринкам збуту товарів та сировини, торговельним шляхам, що мають суттєвий політичний, соціальний і екологічний вплив.

Геополітичне положення – положення держави відносно інших держав з точки зору загальнополітичних, економічних та військово-стратегічних інтересів.

Геополітичне положення країни можна оцінювати на різних рівнях:

- макрорівень – положення відносно світових центрів політики та економіки,
- мезорівень – положення відносно великих регіонів та угруповань країн,
- мікрорівень – положення відносно сусідніх країн.

Геополітичне положення оцінюється як вигідне, чи ні з різних аспектів. На сучасному історичному етапі розвитку людства важливими елементами геополітичного положення слугують розміри країни, протяжність – компактність, обриси її кордонів, наявність виходу до морів. Геополітичне положення – важливий резерв економічного, соціально-політичного розвитку держав. Використання геополітичного положення визначає раціональність структури та ефективність матеріального виробництва країни, її економічну, політичну, екологічну та воєнну безпеку.

Джерело: Паламарчук М.М., Паламарчук О.М. Економічна і соціальна географія України з основами теорії. – К.: Знання, 1998. – 416 с.

